

זֶקֶן נָתֵן וְכֹא יַעֲבֹר

סִדְרֵךְ הַלְּמֹדָד לְלִשְׁנָה מִלְּכָבְדָת ל'ח אַדְרָ אַ:

כד עקר הגבורה הוא בלב, כי מי שלבו חזק איןו מתריא משום אדם וממשום דבר והוא יכול לעשות גבורות נוראות ולכשב מלחמות חזקות על ידי חזק ואם לבו שאינו מתרחץ ורץ לקשרי המלחמה החזקה, ובמו בן הוא ממש בעבודת השם והגן היטב (שם רמ"ט):

כה בשפוף אדם ממדרגותיו, ידע שמן השמים הוא, כי התרחקות הוא תכילת התקראות, על בן נפל כדי שיתעורר יותר להתקראב להשם יתברך, ועצתו שיתחיל מחדש לפנים בעבודת השם כאלו לא התחילה עדין כלל מעולם, וזה כלל גדול בעבודת ה' שצרכיו ממש בכל יום להתחילה מחדש (שם רס"א):

כו בשמחתהיל האדם להסתכל על עצמו ורואה שרחוק מ טוב והוא מלא עוננות,

או יכול לפל על-ידי זה ולא יוכל להתפלל כלל, על בן הוא מחייב לחפש ולבקש ולמצוא בעצמו Aiזה טוב, כי אם אפשר שלא עשה מימיו Aiזה מצוה או דבר טוב ואף בשמחתהיל להסתכל באותו טוב שעשה, הוא רואה שהטוב בעצמו הוא מלא פצעים ואין בו מתום, כי הטוב מערב בפניות ובפסלה הרבה אף על פי כן אי אפשר שלא יהיה בהמעט טוב Aiזה נקודה טובה, וכן צരיך לחפש ולבקש עד שימצא בעצמו עוד Aiזה דבר טוב ואף שגם זה הטוב מערב גם בן בפסלה הרבה, עם כל זה על כל פנים יש בו Aiזה נקודה טובה וכן יחפש ולבקש עוד, עד שימצא בעצמו עוד Aiזה נקודות טובות, ועל-ידי זה שמצא בעצמו Aiזה זכות טוב על-ידי זה יוצא באמת מפה חובה לכף זכות יוכל לשוב בתשובה

זֶקֶן נָתֵן וְלֹא יַעֲבֹר ה' תְּקִמֵּל כִּי זֶקֶן מִזְמְרָתָה שְׁדָךְ אֶחָד מִסְפָּרָה רַבָּנִי זֶה תְּקִזּוֹן לְפָלָה

על-ידי-זה, ועל-ידי-זה יוכַל להחיות את עצמו ולשְׁמָחָה את עצמו
איך שהוא, ואז יוכל להתפלל ולזמר ולהודות לשם. (שם רפ"ב):

כז וצְרִיךְ הָאָדָם לֹזֶה רַמֵּד לִילֵךְ עַל דָּרְךְ זֹהַ, כִּי הוּא כָּל וִיסּוּד
גָּדוֹל לִמְיוֹן שִׁירֶצֶת לְהַתְּקִרְבָּה לְהַשְּׁם יִתְּבְּרֹךְ לְבַל יִאֲבֹד עוֹלָמוֹ לְגִמְרִית
חַם וִשְׁלוּם. כִּי הַעֲקָר הוּא לְהַרְחִיק מִעַצְמָוֹת עַצְבּוֹת וּמִרְחָה שְׁחָרָה
בְּכָל מַה דָּאָפְשָׁר, כִּי רַב בְּנֵי אָדָם שְׁרָחוֹקִים מִהַשְּׁם יִתְּבְּרֹךְ עֲקָר
רְחוֹקָם הוּא מִחְמָת מִרְחָה שְׁחָרָה וּעַצְבּוֹת וּמִחְמָת שְׁנוֹפְלִים בְּדַעַתְּמָם
עַל-יָדֵי שְׁרוֹאִים בְּעַצְמָם עַצְם קְלֻקּוֹלָם, שְׁרַב מַעֲשֵׂיהֶם מִקְלָקָלִים
כִּפְיַי מַה שִׁיּוֹדָע בְּלָא אָחָד בְּגַפְשׁוֹ אֶת גָּעֵי לְבָבוֹ וּמִכְאֹבְבָיו, וּמִחְמָת
זֹה הַם נוֹפְלִים בְּדַעַתְּמָם וּרְבָם מִיאָשִׁים עַצְמָם לְגִמְרִית רְחַמְנָא לְצָלָן,
וְאַיִּגָּם מִתְפְּלִלִים בְּכֹנְגָה בְּכָל וְאַיִּגָּם עוֹשִׂים בְּעַבּוֹדָת הַשְּׁם אָפְלוּ מַה
שְׁחָרָיו יִכְזְּלִים לְעַשׂוֹת עַדְיוֹן. עַל בָּן צְרִיךְ הָאָדָם לְהַשְּׁבֵיל מַד עַל
דָּבָר זֹהַ, כִּי הַרְבָּה גַּפְשׁוֹת שָׁקָעוֹ עַל-יָדֵי זֶה, כִּי תִּיאּוֹשׁ חַם וִשְׁלוּם,
קִשְׁחָה מִן הַכָּל. עַל בָּן צְרִיכִין לְהַתְּחִזֵּק מַד לִילֵךְ עַם הַדָּרֶךְ הַזֹּה
הַגּוֹצֵר לְעַיל לְחַפֵּשׁ בְּעַצְמָוֹת נִקְהֹות בְּכָל פָּעָם, בְּדי לְהַחִוּת אֶת
עַצְמָוֹת וְלִחְזִיק אֶת עַצְמָוֹת תְּמִיד וּעַל-יָדֵי זֶה יוּכָל לְהַתְּפִלָּל בְּחַשְׁקָה
וּבְחִיוֹת וּבְשִׁמְחָה תְּמִיד וְלִשְׁזַבְּ אֶל הַשְּׁם בְּאַמְתָה, פְּגַזְּבָר לְעַיל (שם):
כְּחַיְשָׁנָה גְּשִׁמּוֹת שְׁגַפְלוֹ וְצְרִיכִים לְהַחִוּתָם וְלִהְשִׁיבָם בְּכָל מִינִי
מִטְעָמִים הַמְשִׁיבִין אֶת הַגְּפֵשׁ, וּעַל-יָדֵי הַתְּגֻזְצָוֹת הַמְחִין בְּחִינָת
תְּפִלָּין שְׁזַובִין עַל יָדֵי שְׁמַשְׁבְּרִין הַתְּגִבְּרוֹת הַרְהֹזְרִי גָּאוֹף (כִּמוֹ
שְׁטוֹבָא בְּבָרִית אֹתוֹ כ"ז) עַל-יָדֵי זֶה גְּעֻשִׁים דְּבוּרִים בְּשָׁרִים לְהַחִוּת
וּלְהַשִּׁיבָה אֶת אַלְוֹ הַגְּשִׁמּוֹת הַגְּפֻזּוֹלֹת ("לְקוּטִי מִזְהָר" ז" חַלֵּק ב' סִימָן ה):

כט אָסֹר לְאָדָם לִיְאָשׁ אֶת עַצְמֹו חַם וּשְׁלוֹם, וְאַפְלוֹ אֲם גַּפְלַ לִמְקוּם
שַׁגְפֵל חַם וּשְׁלוֹם, וּמִנְחַ בְּשָׂאוֹל תְּחִתְיוֹת רְחַמְנָא לְצַלֵן, אַפְעַל-פִי-
כֵן אֵל יַתְיִאָשׁ עַצְמֹו מְהַשֵּׁם יַתְבִּרְךּ בְּשָׂוִים אַפְנֵן בְּעוֹלָם, כִּי גַם מִשְׁם

זֶה נָתָן וְכֹא יַעֲבֹר

יכזלוין להתקרב אליו יתברך, כי מלא כל הארץ כבודו. והצדיק האמת אינו נקרא בשם צדיק, כי אם כשייש לו זה הכהן שיבול להחיות ולהרים את אלו שנפלו מאד, לחזקם ולאמצם לעורם ולהקיצם ולגלוות להם, כי עדין השם אתם ועם ואצלם וקרוב להם, כי מלא כל הארץ כבודו. וכן להפך, צרייך הצדיק להראות לאלו שהם במדרגה גדולה, שעדיין אינם יודעים כלל בידיעתו יתברך, בחינת מה חמיה מה פשוט וכוי' (שם ז):

ל בשאדם נופל ממדרגתו ולפעמים נפילה וירידתו גדולה מאד מאד רחמנא לצלו, כי יש שנופל למקומות מגנים מאד שנקריםם בחינות מקומות המטיפות ונופל לספיקות ותרחותם רעים ומגנים וזרים מאד ולבולאים רבים ולבו סחרחר, שהקלפה מעקמת ומסבבת לבו בעקבימות ולבולאים עצומים (עם פאר דריית דאם הארץ). אפיעל-פי שבמקומות ולבולאים עצומים (עם פאר דריית דאם הארץ). אפיעל-פיון גם שם יש תקופה גדולה עליידי שיחפש ויבקש מהם את השם יתברך ויהיה שואל וմבקש איה מקום כבודו. וכל מה שהוא רואת את עצמו רחוק ביוטר מכבודו יתברך, יצטרך וישאל ויבקש יותר איה מקום כבודו. ועל-ידיזה בעצמו שהוא מחהש וմבקש וማתגע אחר כבודו יתברך ומצטרך וצורך ושוואל וմבקש איה מקום כבודו, עליידיזה בעצמו הוא עולה בתכליות העלייה, כי זוכה לעלות לבחינת אייה שהיא התקדשה העליונה מאד מאד. וזה עקר התשובה שיחפש תמיד ויבקש איה מקום כבודו בגיל, שעליידיזה הירידה נתהפך לעלייה גדולה וזה בחינת ירידה תכליות העלייה המובא בכלל ספרי קדש ועין בפניהם והבון שם היטב כי עמק הוא (שם י"ב):

לא צרייך להיות עקשן גדוול בעבודת השם והבון הדברים היטב, כי

על כל אדם שרצו זה להפוגם בעבודת השם ואפלוז הקטן שבקטנים, בהברחת שיעבר עליו עליות וירידות בלי מספר ובמה מני נפילות והשלכות. כי לפעמים יש שטפויין אחד בזוגה מעבודת השם. ועל כל זה צריבין להתקזחות גדול בלי שעור ובמברך מזה קצת למעלה. ובמה פעמים הוא צרייך להתקזק ולהתאחז עצמו רק בדרך עקשנות וצריבין עקשנות גדול מאד מזו, וזכור דבר זה הייטב כי תctrך לזה מאד (שם מ"ח):

לב וְדֹעַ, שֶׁכֶל אָלוֹ הַגְּפִילוֹת וְהַיְּרִידוֹת וְהַבְּלִבּוֹלִים וּכְוֹי צְרִיכִים
בְּהַכְּרִח לְעֹבֵר בְּהַמִּקְדָּם שֶׁגְּבָנָסִין בְּשֻׁעָרֵי הַקָּדְשָׁה, וְכֹל הַצְּדִיקִים
וְהַיְּרָאִים הַאֲמָתִיִּים עָבְרוּ בְּכָל זָה:

לֹג וְאֵם אַתָּה רְחוֹק מַאֲד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֶךְ וְגַדְמָה לְהּ שְׁאַתָּה
פּוֹגֵם מִמֶּשׁ בְּכָל שְׁעָה נְגַדוֹ יִתְבָּרֶךְ, נְגַד זֶה תִּדְעַ שְׁאַיִשׁ כֹּזֶה שְׁהֽׁוֹא
מִגְשָׁם כָּל כֵּה, כָּל תְּנוּעָה וְתְנוּעָה שְׁהֽׁוֹא מִנְתָּק אֶת עַצְמוֹ מַעַט
מַעַט מִן גְּשֻׁמִּוֹתָו אֲפִלוֹ תְּנוּעָה בְּעַלְמָא, שְׁהֽׁוֹא מִמְשִׁיךְ אֶת עַצְמוֹ
מִגְשֻׁמִּוֹתָו אֶלְיוֹ יִתְבָּרֶךְ הִיא גְּדוֹלָה וַיְקָרָה מַאֲד אֶצְלָוֹ יִתְבָּרֶךְ
וְהֽׁוֹא רֵץ כֹּזֶה אַלְפִי אַלְפִים פִּרְסָאוֹת בְּעוֹלָמוֹת עַלְיוֹנִים:

לד זה עקר לחזק את עצמו בשמה בכל מיני עצות כי עצות
מזיק מאד על בן צרייך להשתדל בכל فهو להרחק ולגרש את
העצות והמרה שחרה, הן על ידי שיחפש וימצא בעצמו עדין
נקודות טובות וכו' הן על ידי שלא עשני גוי. ועל פי רב אי אפשר
לשמה את עצמו כי אם על ידי ענייני צחוק ושהזק וכו', כמו
שבתבנו כל זה באות שמה עין שם (שם):

לה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים צְרֵיךְ לְעֹבֵר בָּזֶה הָעוֹלָם עַל גַּשֵּׁר צָר מַאֲד, וְהַכְּלֵל
וְהַעֲקֵר, שֶׁלֹּא יַתְפִּחַד כָּל (שָׁמֶן):

לו לפִי גְּדַלָת הַשֵם יִתְבָרֶך וְעַצְם רֹמְמוֹתָו יִתְבָרֶך בְתִנְועָה קָלָה

בעלמא ובהסתכלות בעלמא שאינו בראשו לבני כבודו יתברך, היה ראיי לבוא על האדם מה שראוי חם ושלום. אך השם יתברך מלא רחמים וכל העולם מלא רחמןות והוא יתברך רוץ מאך בהעולם, על בן אהובי, אחיו, אתה המעין, נפשי ולביבי, חזק ואםץ מאך ובטה בשם כי לא יעוז אותה, כי כל מה שעובר עלייה הפל לטובה תה ותסמה על רחמי הרובים בלי שעורה, כי השם יתברך גדוול מאך ולגדלהתו אין חקר, ויש עגנון שגתהפה הפל לטובה ויזונות נתהפהין לזכיות רק חזק ואםץ (שם מ"ט):

לו והיא מעלה גדולה בشيخ עדיין יוצר הרע לאדם, כי אז יכול לעבד אותו יתברך עם היוצר הרע דיקא. דהינו להתגבר מתוד הימנות היוצר הרע, להמשיך ממנה לתוכה איזה עבודה מעבודתו יתברך, ואם אין יוצר הרע לאדם אין עבודהתו נחשבת כלל. ובשביל זה מHIGH השם יתברך את היוצר הרע שייתפשת כלל בך על האדם וביותר על מי שיחפץ באמת להתקרב אליו יתברך, אף-על-פי שעיל ידי התפשטו והתרגותו כלל בך הוא מביא את האדם למה שמביא לבמה עוננות ופגמים גדולים. אף-על-פי בין הכל כדי אצלו יתברך בשビル התנוועה טובת מה שבתקף התגברותו של היוצר הרע מתגבר עליו האדם באיזה תנועה ובורה ממנה, שזה יזכיר אצלו יתברך ביותר מalto עבד אותו אלף שנים בלי יוצר הרע. כי כלל העולם לא גבראו כי אם בשビル האדם שככל מעלהתו וחשיבותו הוא מחתמת שיש לו יוצר הרע בזו וזהו מתחזק בנגדו. על בן כל מה שהוא מתחפש ביותר ויתר כמו בן הוא יזכיר בעיניו יתברך יותר כלל תנועה בעלמא, שהוא מתחזק גדו ושהם יתברך בעצמו עוזרו לזה, כמו שפנא אמר: "ה' לא יעוזנו בידנו" (שם):

לְחַיָּצֶר הַרְעָע נוֹקֵשׁ בְּכָל פָּעָם וּמַעֲזָרָה לִמְהָ שְׁמַעֲזָרָה וְאֶתְּ אֶם
אֵין אָדָם שׂוֹמֵעַ לוֹ וּפֹגֵה עַרְפָּה מִמְּנָה אֶפְ-עַל-פִּיכְנָה הַזָּא נוֹקֵשׁ בּוֹ עַזְּ
פָּעָם שְׁנֵי וּשְׁלִישֵׁי וּרְבִיעֵי וּיוֹתָר. אָבָל אָמַן הָאָדָם הַזָּא חִזְקָה בְּדַעַתּוֹ
וּעַקְשָׁן נֶגֶד הַיִּצְרָא הַרְעָע וְאֵינוֹ פֹגֵה אֶלְיוֹ כָּלָל, אֵיזִי הַיִּצְרָא הַרְעָע
מִסְתְּאֵלָק וְהַזְּלָק לֹז. וְכֵן בְּתִפְלָה בְּעַגְנִין הַמִּחְשָׁבּוֹת הַבָּאִים לְבָלְבָלוֹ
הַזָּא מִמְּשֵׁשׁ כְּגַם, שְׁהַמִּחְשָׁבָה בָּאָה כִּמְהָ פְּעָמִים פָּעָם אַחֲרָ פָּעָם
לְבָלְבָלוֹ, וְצִדְיקָה לְהִזְוֹת חִזְקָה לְבָלִי לְהַסְתָּכֵל עַלְיָה כָּלָל בְּשֻׁזּוּם אַפְּנִזְנִזְנִי
וְעַזְנִזְנִי בְּמִקּוֹמוֹת אַחֲרִים מִזְהָה:

לט כְּשֶׁאָדָם גַּבְגָּס לְקָדְשָׁה גִּבְוָהָה, כְּגֹזֶן כְּשֶׁמְתַקְרֵב לְצִדְיקָה אֲמָת
וּכְיֹצֵא לְפָעָמִים אֹז דִּיקָא יִקְרָה לוֹ מִקְרָה בְּלִתִּי טְהוֹר חַם וּשְׁלוֹם.
וְאֶל יִפְלֶל בְּדִעַתּוֹ מִפְנֵי זֶה כִּי אֲדִרְבָּא לְפָעָמִים זֶה סִימָן שְׁגַתְקָרֵב
אֶל הַקָּדְשָׁה וּלְפָעָמִים הִיא טֹבָה גְדוֹלָה (שֶׁם קי"ז):

מִכֶּבֶר מִבָּאָר שְׁאֵין שָׁוֹם יַאֲוֹשׁ בַּעֲזָלֶם כָּלֶל, וּבָזָה בְּעַצְמוֹ שַׁהְוָא
רֹזֶאָה אֶת עַצְמוֹ רֹחֶזֶק מִאֶד מִהְשָׁם יַתְּבִּרְךָ בְּתִכְלִית הַרְחֶזֶק, בָּזָה
בְּעַצְמוֹ רֹאוֹי לוֹ לְהַחְיוֹת אֶת עַצְמוֹ מַאֲחֶר שְׁעַל כָּל פְּנִים הוּא יָדָע
שַׁהְוָא רֹחֶזֶק. כִּי הִיה אָפָּשָׁר שִׁיחִיה רֹחֶזֶק כָּל כֵּה עַד שְׁלָא יָדָע כָּל
שַׁהְוָא רֹחֶזֶק, וּמַאֲחֶר שְׁעַל כָּל פְּנִים הוּא יָדָע גָּדֵל רֹחֶזֶקוֹ אַפְּ עַל כִּי
שַׁהְאָמַת הוּא כֵּן, אַפְּעַל-פִּיכְבּוֹן זֶה בְּעַצְמוֹ הוּא חָשׂוֹב אַצְלֵי הַשָּׁם
יַתְּבִּרְךָ מַה שַׁהְוָא עַל כָּל פְּנִים יָדָע רֹחֶזֶקוֹ. וּעַל-יִדְיִזָּה בְּעַצְמוֹ רֹאוֹי
לוֹ לְהַחְיוֹת אֶת עַצְמוֹ וּלְחֶזֶק אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מָה שִׁזְוּכָּל:

מֵאָפָלוֹ הַאֲנָשִׁים הַפְּשֻׁוטִים (שֶׁקוֹרִין פֶּרֶאַסְטָאַקִּים) וּאָפָלוֹ הַרְשָׁעִים וּאָפָלוֹ אַמּוֹת הַעוֹלָם לְהַבְדֵיל, כֹּלֶם מִקְבָּלִים חַיּוֹת מִהַתּוֹרָה. וּעַל כֵן אָפָלוֹ מַיְ שָׁהוֹא אֲישׁ פְּשֻׁוט, בָּגּוֹן שָׁאיָנוֹ יִכְׁזַבְּ לְלִימָד אֹז שָׁהוֹא בָּמְקוּם שָׁאיָנוֹ יִכְׁזַבְּ לְלִימָד, אַפְ-עַל-פִּיבְּנָן גַּם אֹז הוֹא מִקְבָּל חַיּוֹת מִהַתּוֹרָה. עַל כֵן גַּם אֹז צְרִיךְ לְהַחְזִיק עַצְמוֹ בִּירָאת שְׁמֵים בְּכָל מַה

סדר הלמוד ליום י"ח אדר א

שִׁזְבֵּל אֲפָלוֹ בְּשֶׁעָה שַׁחְוֹא בָּטֵל מִן הַתּוֹרָה וְאֲפָלוֹ מֵי שְׁאַיְנוֹ יִכְׁלֶל לְלִמְדָה, כִּי בְּלָם מִקְבָּלִים חַיּוֹת מִן הַתּוֹרָה הַגָּעָלָמֶת עַל יְדֵי הַצָּדִיק הַגָּדוֹל, שֶׁמְתַנְּהָג בְּפִשְׁיטֹות לְפָעָמִים וְעַזְן בְּפָגִים (שם ע"ח):

מב ואָפָלוּ מֵי שְׁגַפֵּל חַם וִשְׁלֹום, מֵאָד וְמִנְחָה בְּשָׁאוֹל תְּחִתִּיוֹת
חַם וִשְׁלֹום, אֲפִ-עַלְ-פִּיבֶן יִשְׁ לֹז תְּקֹהָה גְּדוֹלָה עַל-יִדְיִ הַצְּדִיק הַגָּדוֹל
הָאָמָתִי, בַּי עַלְיִדוֹ יִכְוְלֵין הַפְּלָל לְקַבֵּל חַיּוֹת מַהְקָדְשָׁה בְּכָל מִקּוֹם
שְׂהָם, עַל כֵּן בְּאָמָת אֵין שָׁוֹם יִאָוֵשׁ בְּעוֹלָם כָּלֶל (קִיּוֹן יִאָוֵשׁ אֵיז גָּאָר גִּיט
פָּאָר הָאָגְדִּין). וַיַּאֲיךָ שַׁהְוָא אָפָלוּ אָמָן נִפְלָל לְמִקּוֹם שְׁגַפֵּל רְחַמְנָא לְצַלֵּן,
אֲפִ-עַלְ-פִּיבֶן מַאֲחָר שְׁמַחְזִיק אֶת עַצְמָו בְּמַה שַׁהְוָא, עַדְיוֹן יִשְׁ לֹז
תְּקֹהָה לְשֻׁוב וְלְחֹזֶר אַלְיוֹ יִתְבָּרֶךְ. וְהַעֲקֵר הוּא "מִבְּטָן שָׁאוֹל
שְׁזַעַתִּי", בַּי גַּם צְעָקָה מִשְׁאָול תְּחִתִּיוֹת אֵינֶה נִאָבְדָת לְעוֹלָם,
וַיַּצְעַק וַיַּצְעַק וְלֹא יִתְיָאֵשׁ עַצְמָו מִן הַצְּעָקָה לְעוֹלָם, רַק יִצְעַק
וַיִּתְהַגֵּן לְפָנֵי ה' יִתְבָּרֶךְ תְּמִיד יְהִיָּה אֵיךְ שְׁיִהִיא עד יִשְׁקִיף וַיַּרְא ה'

מג אֲפָלוּ בְּשִׁאַזְלָה תְּחִתְיֹת יְכוֹלִים לְהִיוֹת סְמוּכִים אֶלְיוֹ יִתְבָּרֵךְ (שם קי"ב):

מִדָּאַתְּךָ אֵתֶחָ מַאֲמִינָן שִׁיכֹּלִין לְקַלְקָל, תָּאַמְּנֵן שִׁיכֹּלִין לְתַקְנוֹן:

מחנות בתרא

אַל-פְּעָמִים יִשְׁאָל אָדָם שֶׁכְּבָר הוּא אֵצֶל הַפִּתְחָה שֶׁל הַקְּדֹשָׁה וְהוּא חֹזֵר
לְאַחֲרוֹיו, מִחְמַת שְׁמַתְגָּבָר אֹז עַלְיוֹ הַסְּטָרָא אַחֲרָא, וְהַבָּעֵל דָּבָר
בְּהַתְּגִּבְרָות גָּדוֹל מִאֵד רְחַמְנָא לְצַלֵּן, וְאֵין מִגְיָחֵין אָתוֹ לְכָנָם לְתוֹךְ
הַפִּתְחָה, וְעַל-יִדְיָזָה הוּא נֹפֵל בְּדִעַתּוֹ וְחֹזֵר לְאַחֲרָוֹ לְגַמְרֵי חַם
וְשַׁלּוּם, כִּי כַּن דָּרְךְ הַבָּעֵל דָּבָר וְהַסְּטָרָא אַחֲרָא בְּשַׁרוֹאֵין, שֶׁהָאָדָם
סָמוֹךְ מִמֶּשׁ לְשֻׁעָרִי הַקְּדֹשָׁה וּבְמַעַט שַׁיְכָנָם, אֲזִי הֵם מִתְפִּשְׁטִים
עַלְיוֹ בְּהַתְּגִּבְרָות גָּדוֹל מִאֵד רְחַמְנָא לְצַלֵּן, עַל-כֵּן צְרִיכֵין אֵז

התקינות גדולה נגדם לעמד על עמדו ולבלי להגיח את מקומו ולבלי להשיגיה על היפות והירידות והבלבולים שעוזרין עליו, רק להתקין מأد להתגבר עליהם ולעשות מה שיוכן בעבודת השם. וברבבות הימים והשנים יכנים לבטה בעזרתו יתרך לתוכה שעריו התקדשה, בפי השם יתרך מלא רחמים ורוץ בעבודתנו מأد. ודע, שביל התנוונות וההעתיקות שהאדם נתק ונעתק בכל פעם איזה מעט מז גשמיונו לעובודתו יתרך כלם מתקבצים ומתחברים ונתקשרין ובאים לעזרתו בעת הצרה, דהיינו בשיש חם ושלום, איזה דחק ועת צרה חם ושלום. ודע, שיש אילן שגדלים עליו עליים שביל עליה צריד להיות גדול מאה שנים ומסתמא באלו המאה שנים בודאי עוזר עליו מה שעוזר, ואחר כן בסוף המאה שנים הוא יורה בקול גדול כמו קגה שרפיה שקורין אורטניע, והגמשל מובן ממש (לקוטי מוחר"ז חלק ב' סימן מ"ח):

בְּצִרְיךָ הָאָדָם לְחַזֵּק עַצְמוֹ בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם בְּכָל מַה שֶּׁיּוֹכֵל אֲפָגָם
הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא וַיִּסְמַךְ עַל רְחַמְיוֹ יִתְבָּרֵךְ הַמְּרֻבִים מִאֵד בְּלִי שְׁעוֹר,
כִּי בְּזֹדְאי לֹא יַעֲזֹב אֶזְתּוֹ אֲפָגָם עַבְרָמָה שֶׁעָבָר, הַעֲבָר אֵין וְהַעֲקָר
מִבְּאוֹן וְלִהְבָא לֹא יַעֲשֵׂה עוֹד וַיְהִי שָׁב וְאֶל תַּעֲשֵׂה עַל כָּל פְּנִים הַזּוֹן
בְּמִעֵשָׂה הַזּוֹן בְּמִחְשָׁבָה, כִּי גַם הַמִּחְשָׁבָה שֶׁל אָנָשִׁים בְּאֵלוֹ הַזּוֹן גַם
בְּזֶעֶשְׁיָה, כִּי גַם בְּעוֹלָם הַעֲשֵׂיָה יִשְׁמַחְשָׁבָה וּצְרִיךָ לְהִיוֹת 'שָׁב וְאֶל
תַּעֲשֵׂה' בְּמִעֵשָׂה וּבְמִחְשָׁבָה, בְּגַזְבָּר לְעֵיל, וּמַה שְׁגַעַשָּׂה עַמּוֹ
מְפִילָא אֲלִי יְחֻנָּשׁ וְאֶל יִסְתַּפֵּל עַל זֶה בְּכָל. וְדֹעַ, כִּי בְּהַכְּרָתָה שִׁיעַר
עַלְיוֹ בְּכָל זֶה הַגְּזָבָר לְעֵיל, כִּי זֶה עֲקָר הַתְּשׁוּבָה הַשְׁלָמָה בְּשָׁאָדָם
עוֹבֵר בְּאֵלוֹ הַמְּקוֹמוֹת וְהַבְּחִינּוֹת אֵלוֹ מִפְּשָׁש, שְׁהִיָּה בָּהֶם מִקְדָּם
וְעַכְשָׂוֹ הוּא פּוֹגֵה עַרְפָּמָה וּכֹפֶה יִצְרוֹ לְבָלִי לְעַשׂוֹת עוֹד מַה
שְׁעַשָּׂה הַזּוֹן בְּמִעֵשָׂה הַזּוֹן בְּמִחְשָׁבָה, בְּגַזְבָּר לְעֵיל, וְזֶה עֲקָר הַתְּשׁוּבָה

שְׁלֵמָה (שם מ"ט):

ג בְּכֶר מִבָּאָר לְעֵיל מַעֲגִינָן הַעֲלִיוֹת וַהֲירִידֹות אֲלָפִים וּרְבָבֹות עַד
אֵין שְׁעוֹר, שְׁצְרִיכִין לַעֲבָר עַל הָאָדָם קָדָם שְׁזַוְכִין לַעֲבוֹדָת הַשֵּׁם
בְּשְׁלִמּוֹת, וּשְׁגָם עַל גְּדוֹלִי הַצְדִיקִים עֲבָר עַלְיָהָם כֹּל זה. וְהַעֲקר
לְהִיּוֹת חִזְקָה בְּדִעָתוֹ מִאָד שִׁיאָחָז בַּעֲבוֹדָת הַשֵּׁם לְעוֹלָם, וְלֹא יִסְתַּכֵּל
עַל שֻׁום דָבָר בַּעֲוֹלָם, וְלֹא יִגְיַח עֲבוֹדָתוֹ יִתְבְּרַךְ לְעוֹלָם, וְאַפְלוּ אֲם
יַעֲבָרוּ עַלְיוֹ חַם וּשְׁלֹום, כֹּל הַיְרִידֹות שְׁבַעֲוֹלָם אַפְ-עַלְפִיְיכָנוּ יְהִי
מַתְחִזְקָה בַּעֲבוֹדָת הַשֵּׁם בְּכָל מָה שִׁיּוּבָל. וְהַעֲקר שְׁלָא לִיאַש עַצְמוֹ
חַם וּשְׁלֹום, רַק לְהַתְחִיל בְּכָל פָעָם מְחַדֵּשׁ כִּאֵלָו לְאַחֲרַת הַתְחִיל עַדְיוֹ
כָּלֶל לְכָנָם בַּעֲבוֹדָתוֹ יִתְבְּרַךְ, רַק עַתָּה הוּא מַתְחִיל מְחַדֵּשׁ, וּכֹן בְּכָל
פָעָם וּפָעָם תִּמְיד וּלְפָעָם צְרִיכִין לְהַתְחִיל מְחַדֵּשׁ בִּמְהַפְעָם
בַּיּוֹם אֶחָד (שם מ"ח):

ד בְּשְׁרוֹאָה הָאָדָם שַׁהְוָא מַתְפִּיל וּמַעֲטִיר וּמַפְצִיר הַרְבָּה זֶה זָמָן
רַב בְּכָל כֵּה, שִׁיזְכָּה לְהַתְקִרְבָּה לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבְּרַךְ וּאַפְ-עַלְפִיְיכָנוּ אֵין
מַסְתַּכְלִין עַלְיוֹ כָּל וְאֵין שׂוֹמְעִין לוֹ, רַק אַדְרָבָה, גְּדֹמָה לוֹ
שְׁמַרְחִיקִין אָוֶת מַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבְּרַךְ בְּכָל מִינֵי הַרְחָקוֹת וּכְאֵלָו אֵין
רֹצֶין בּוֹ כָּל וּכָל, וְעַלְיִדְיִזָּה הוּא נֹפֵל בְּדִעָתוֹ וּמַרְפָּה עַצְמוֹ
מַעֲבוֹדָת הַשֵּׁם חַם וּשְׁלֹום, אָזִי צְרִיךְ לְהַתְבִּישָׁ בַּעֲצָמוֹ עַל זה מִאָד,
עַל שְׁהַרְהָר אַחֲר מְדוֹתָיו יִתְבְּרַךְ, בַּי בְּאֹמֶת בְּוֹדָאי הַשֵּׁם יִתְבְּרַךְ
חַפּוֹן וּרְחוֹם וּכֹו וּבּוֹדָאי רֹצֶיחָ לְקַרְבָּו וּכֹו, עַל כֹּן צְרִיךְ לְחַזֵּר
וְלַהַתְחִזְקָה בְּדִעָתוֹ לְהַתְחִיל בְּכָל פָעָם מְחַדֵּשׁ כְּפָ"ל (שם):

ה כָּל אֶחָד לְפִי עַרְפּוֹ כָּל מָה שְׁרוֹצָה יוֹתֶר לְכָנָם בַּעֲבוֹדָת הַשֵּׁם,
מַתְגִּבָּר עַלְיוֹ הַבָּעֵל דָבָר וּמַתְגִּרָה בּוֹ בַּיּוֹתֶר, כְּדָרָךְ שְׁנִי אַנְשִׁים
הַגְּלָחִים זֶה בָּזֶה, כִּשְׁאָחָד רֹצֶחָ שְׁחַבְרָו מַתְגִּבָּר נֶגֶד אָזִי הוּא
מַתְחִזְקָה בְּכָל כָּחָזֶה וּמַתְגִּבָּר בַּיּוֹתֶר בְּגַגְדוֹ. וּמְזָה בָּא מָה שְׁלַפְעָמִים

אָמֵן נְתַנְךָ וְלَا יַעֲבֹר תְּזִקָּה אֲמֵן
כַּתְקָנֶגֶד פָּזָה רַצְתָּה צַעַד לְאַזְרָעָה שְׂדֵךְ מְקוֹזָה שְׁדֵךְ רַבְבָּעָה תְּזִקָּה לְפָלָא
חַק נְתַנְךָ וְלֹא יַעֲבֹר יָצָא לְאַרְוּ עַיִ"ז הַזָּאת "נְצָחָת וְאַגְּנָחָת" שְׁעִיר יִשְׁבַּת תִּקְוֹן המידות

מִתְגָּרָה הַבָּעֵל דָּבָר בִּyoּתָר בְּהָאָדָם וַזָּה מִחְמָת שְׁהָרָע רֹאָה,
שְׁהַתְּחִיל אֵיזָה טֻוב לְהַתְּעוֹרֶר בְּאָדָם אֵיזָה מִתְגָּבָר בִּyoּתָר
כְּגַדְלוֹ. וְעַל כֵּן צְרִיךְ הָאָדָם לְהִיוֹת מִשְׁכִּיל עַל דָּבָר זה וּבְתִּחְבּוּלֹת
יַעֲשֶׂה מִלְחָמָה לְהַתְּגָּבָר עַל הָרָע בְּהַתְּגָּבָרוֹת גָּדוֹל בְּכָל פְּעָם
(שִׁיחָות הַר"ן י':)

וּלְפָעָמִים גְּדָמָה לְאָדָם שְׁרָחוֹק הוּא שִׁיזְבָּה לְחַיִּים עַזְלָם-הַבָּא לְפִי
גְּדָל הַתְּרִחְקּוֹתָוּ מַה' יַתְּבָרֶךְ אֲפִיעַל-פִּיבְּכָן יְהִיָּה חֹזֶק וְאַמְּיִץ בְּדַעַתָּו,
לְמִשְׁךְ וְלְהַשְׁתּוֹקָק וְלְהַתְּגַעֲגָע תָּמִיד אַלְיוֹ יַתְּבָרֶךְ וְלְעַשּׂוֹת בְּשִׁמְחָה
מַה שִׁיּוּכָל בְּעֲבוֹדָת ה' וַיְהִי מְרוֹצָחָה לְעַבּוֹד אֶת ה' תָּמִיד כֹּל יָמָי
חַיָּיו גַּם כֵּן עַזְלָם הַבָּא. וְאַפְלוֹ אָמֵן גַּרְאָה לוֹ שִׁיחָה לֹז גִּיהְגָּם
גַּסְּבָּן חַם וּשְׁלֹום, יְהִיָּה אֵיךְ שִׁיחָה הוּא מִחְיָב לְעַשּׂוֹת אֶת שְׁלֹו
תָּמִיד וְלְעַסְּקָב בְּעֲבוֹדָת ה' כֹּל מָה שִׁיּוּכָל לְחַטָּף וְלְעַשּׂוֹת אֵיזָה מִצְוָה
או תּוֹרָה וְתִפְלָה וּבְיוֹצָא וְה' הַטּוֹב בְּעִינֵיכֶם יַעֲשֶׂה (שם מ"ח):

ז אַפְלוֹ אָמֵן אֵין הָאָדָם זֹכָה לְעַבּוֹדָת הַשֵּׁם, אֲפִיעַל-פִּיבְּכָן כֹּל זָמָן
שְׁמִיחָל עַדְיוֹ לְהַשֵּׁם יַתְּבָרֶךְ, בְּוֹדָאי צְרִיךְ לְחֹזֶק וְלְאַמְּצָץ עַצְמוֹ מִאַד
בָּזָה לְבַד גַּם כֵּן, בְּבִחְיַת 'חֹזֶק' וְאַמְּצָzo לְבַבָּכֶם כֹּל הַמִּיחָלִים לְה'.
וְאַל יַפְלֵל בְּדַעַתָּו מִשּׁוּם דָּבָר שְׁבָעוֹלָם, כִּי אֵין רַעַת גְּדוֹלָה מִגְפִּילָה
רְחַמְנָא לְצַלְוָן. וְכֵן צְרִיךְ כֹּל אַחַד וְאַחַד לְחֹזֶק אֶת חֶבְרוֹ לְבַל יַפְלֵל
בְּדַעַתָּו מִשּׁוּם דָּבָר שְׁבָעוֹלָם וְאַפְלוֹ אָמֵן הוּא יוֹדֵע בְּעַצְמוֹ שַׁהוּא
כָּמו שַׁהוּא, אֲפִיעַל-פִּיבְּכָן יְחֹזֶק אֶת חֶבְרוֹ, כִּי אֶת חֶבְרוֹ בְּכָל יוֹתָר
לְחֹזֶק מִלְחָזֶק אֶת עַצְמוֹ, כִּי אֵין חַבּוֹשׁ מִתִּיר אֶת עַצְמוֹ וּכְוֹ.
וְשִׁיזְבָּה לְבַלְיָה לְהַפִּיל אֶת חֶבְרוֹ חַם וּשְׁלֹום, אֲפָעָל פִּי שַׁהוּא יוֹדֵע
בְּעַצְמוֹ שַׁהוּא רְחֹוק מִעַבּוֹדָתוֹ רַק אַדְרָבָא, יְחֹזֶק בְּכָל מִינֵי
הַתְּחִזְקוֹת וַיְהִי הַוְיָה וַיִּשְׁיַבָּהוּ בְּכָל מִינֵי דְבָרִים הַמִּשְׁיַבְנִין אֶת הַגְּפֹשֶׁת,
עַל יְדֵי זה יָכֹל לְהִיוֹת, שְׁאַחֲרִיכֶךָ יַזְבָּה גַּם הוּא לְחֹזֶק וְלִשְׁזַבַּע

זֶה נָתָן וְכֹא יַעֲבֹר

לְעִבּוֹדָת הַשָּׁם. עַיִן שָׁם (שָׁם ק"ב):

ח לְעַנְיוֹן קָצָת אֲנָשִׁים שִׁמְתָּקְרֵבִין לְעִבּוֹדָת הַשָּׁם יַתְּבִּרְךָ וְאַחֲרֵךְ מַתְּרַחְקֵין. וְאַפְּ-עַלְפִּיבְּכָן גַּם הַהַתְּקָרְבּוֹת שְׁלֵפִי שְׁעָה יַקְרֵר גַּם בֵּין בְּעִיגִי הַשָּׁם יַתְּבִּרְךָ אַפְּ-עַלְפִּי שְׁאַחֲרֵךְ גַּעֲשָׂה מָה שְׁגַעַשָּׂה חַם וִשְׁלּוּם (שָׁם ק"ג):

חַזְקוּ וַיַּאמַץ לְבָבָכֶם כָּל הַמִּיחָלִים לְה': קְוָה אֶל ה' חַזְקָה וַיַּאמַץ לְבָבֶךָ וַיַּקְוָה אֶל ה': חַזְקוּ וַיַּאמַץ לְבָבָכֶם כָּל הַמִּיחָלִים לְה': הַלוֹא צָאיִתְיךָ חַזְקָה וַיַּאמַץ אֶל תְּעֻרְצָה וְאֶל תְּחַתָּכִי עַמְקָה ה' אַלְקִידָה בְּכָל אָשָׁר תְּלַךְ:

א עַל יְדֵי שִׁמְחָפְשִׁין וּמַבְקָשִׁין עַד שְׁמוֹצָאִין בְּעַצְמָן אֵיזָה נְקָדוֹת טוֹבוֹת בְּכָדי לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמָם וְלַחֲזֵק אֶת עַצְמָם בְּעִבּוֹדָתוֹ יַתְּבִּרְךָ, עַל-יְדֵי-זֶה גַּמְשָׁבִין כָּל הַתְּקוֹנוֹנִים שְׁגַעַשָּׂו עַל יְדֵי כְּחָנִים בְּעִבּוֹדָתֶם וְלוֹויִם בְּדוֹכָנֶם וַיִּשְׂרָאֵל בְּמַעַמְדָם וְכֵן כָּל הַתְּקוֹנוֹנִים שְׁגַמְשָׁבָו עַל יְדֵי קָרְבָּנוֹת וְקָטָרָת (הַלְּכוֹת הַשְּׁפְּמָת הַבְּקָר הַלְּכָה א' אַזְתָּח): בְּאָפָלוּ בְּמַדְרָגוֹת הַתְּחִתּוֹנוֹת מִאֵד מִאֵיר אוֹר הַאִין סָופֶה יַתְּבִּרְךָ, פְּמוֹבָן בְּכַתְבִּים רַק שַׁהְוָא בְּהָעָלָם גָּדוֹל וּבְלִבּוֹשִׁין רַבִּים, אָבֶל כָּל מֵי שְׁרוֹצָה לְדִבָּק אֶת עַצְמָו בְּהַשָּׁם יַתְּבִּרְךָ יִכְזֹל לְדִבָּק אֶת עַצְמָו מִכֶּל מֶקְומָ שַׁהְוָא, וְעַל זֶה נִאָמְרָה: "אֲשֶׁרִי אִישׁ שְׁלָא יִשְׁבְּחָה וּבָנָא אֲדָם יַתְּאַמֵּץ בָּךְ", כִּי צְרִיכֵין הַתְּאַמְּצּוֹת וְהַתְּחִזְקּוֹת גָּדוֹל לְזֶה. וְכָל מֵי שַׁהְוָא בְּמַדְרָגָה גַּמְוָה בְּיוֹתָר צְרִיךָ לַהֲתִחְזֵק וְלַהֲתִאַמֵּץ בְּזֶה בְּיוֹתָר וְיוֹתָר, כִּי גַם בְּתִקְפָּה הַחֲשָׁד בְּגִיא צְלָמוֹת יִכְזֹלֵין לְהַמְשִׁיךָ עַל עַצְמָו אוֹר הַאִין סָופֶה עַל-יְדֵי שִׁיסְתָּם עִינְיו וַיִּבְטֵל עַצְמָו אֵיזָה שְׁעָה אַלְיוֹ יַתְּבִּרְךָ וְעַל זֶה נִאָמְרָה: "גַם כִּי אַלְךָ בְּגִיא צְלָמוֹת לֹא אִירָא רָע כִּי אַתָּה עַמְדִי", וּבְתִיבָה: "כִּי אִשְׁבֵב בְּחָשָׁד ה' אוֹר לִי" (הַלְּכוֹת גַּטִּילָה

יְדִים שְׁחָרִית הַלְּכָה ד' אַזְתָּח א'):